

C-300/20. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2020. július 7.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Bundesverwaltungsgericht (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. május 4.

Felperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Bund Naturschutz in Bayern e. V.

Alperes és a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű fél:

Landkreis Rosenheim

Az eljárásban részt vesznek:

Landesrechtsanwaltschaft Bayern, Vertreter des Bundesinteresses beim
Bundesverwaltungsgericht

Az alapeljárás tárgya

Környezetvédelmi egyesületnek egy tájvédelmi körzetre vonatkozó nemzeti rendelet normakontrollja iránti kérelmének elfogadhatósága és megalapozottsága

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatal iránti kérelem azon kérdés tisztázása céljából, hogy megköveteli-e az uniós jog a stratégiai környezeti vizsgálatot vagy legalább a tagállam ilyen vizsgálat elvégzésére vonatkozó döntését egy tájvédelmi körzetre vonatkozó természetvédelmi rendelet elfogadása előtt

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Úgy kell-e értelmezni a bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 197., 30. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 157. o.) 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy már akkor meghatározzák a 2011/92/EU irányelv (KHV-irányelv) I. és II. mellékletében felsorolt projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit, ha egy természet- és tájvédelmi rendelet olyan, mentesülési lehetőséget tartalmazó általános tilalmakat, valamint engedélyezési kötelezettségeket ír elő, amelyek nem mutatnak különös kapcsolatot a KHV-irányelv mellékleteiben felsorolt projektekkel?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a 2001/42/EK irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy a tervek és programok akkor készülnek a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, földhasználat, stb. terén, ha arra irányulnak, hogy éppen e területek egyikére vagy több ilyen területre vonatkozó referenciakeretet határozzanak meg? Vagy elegendő, ha a természet és a táj védelme céljából olyan általános tilalmakat és engedélyezési kötelezettségeket írnak elő, amelyeket az engedélyezési eljárásban számos projekt és használat tekintetében vizsgálni kell, és amelyek közvetve („reflexszerűen”) hatást gyakorolhatnak e területek egyikére vagy több ilyen területre?
- 3) Úgy kell-e értelmezni a 2001/42/EK irányelv 3. cikkének (4) bekezdését, hogy akkor határozzák meg a projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit, ha a természet- és tájvédelmi célból elfogadott rendelet számos, absztrakt módon leírt, a védett területre vonatkozó projekt és intézkedés tekintetében általános tilalmakat és engedélyezési kötelezettségeket határoz meg, az elfogadásakor azonban konkrét projektek nem várhatók és nincsenek is tervben, és ennél fogva hiányzik a konkrét projektekkel fennálló különös kapcsolat?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (SKV-irányelv), különösen a (10) és (11) preambulumbekkezdés, 3. cikk

Az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (KHV-irányelv) (HL 2012. L 26., 1. o.), különösen az I. és II. melléklet

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Verwaltungsgerichtsordnung (közigazgatási bírósági rendtartás, VwGO), 47. §

Gesetz über ergänzende Vorschriften zu Rechtsbehelfen in Umweltangelegenheiten nach der EG-Richtlinie 2003/35/EG (a 2003/35/EK irányelv szerinti környezetvédelmi ügyekben igénybe vehető jogorvoslatokkal összefüggő kiegészítő rendelkezésekről szóló törvény, Umwelt-Rechtsbehelfsgesetz – UmwRG), 1., 2. §

Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung (a környezeti hatásvizsgálatról szóló törvény, UVPG), 2., 35. §

Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege (a természet védelméről és a tájvédelemről szóló törvény, Bundesnaturschutzgesetz – BNatSchG), 20, 26. §

Bayerisches Gesetz über den Schutz der Natur, die Pflege der Landschaft und die Erholung in der freien Natur (a természetvédelemről, a természeti területek megőrzéséről, és a természetben való kikapcsolódásról szóló bajor tartományi törvény, Bayerisches Naturschutzgesetz – BayNatSchG), 12., 18., 51. cikk

A 2013. április 10-i Verordnung des Landkreises Rosenheim über das Landschaftsschutzgebiet „Inntal Süd“ (a Landkreis Rosenheim [Rosenheim járás, Németország] rendelete az „Inntal Süd” tájvédelmi körzetről, LSG-rendelet), 1., 3., 4., 5., 7. §

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A kérdések egy az UmwRG szerint elismert egyesület (felperes) és Rosenheim járás (alperes) között egy tájvédelmi körzetről szóló rendelet érvényessége tárgyában folyamatban lévő jogvitában merülnek fel.
- 2 Az alperes 2013. április 27-i hatállyal elfogadta az LSG-rendeletet. A felperes részt vett a rendelet elfogadására irányuló eljárásban, azonban az alperes sem stratégiai környezeti vizsgálatot, sem pedig az ilyen vizsgálatot kapcsolatos előzetes vizsgálatot nem végzett.
- 3 Az LSG-rendelet védelem alá helyez egy körülbelül 4021 hektáros területet. A tájvédelmi körzetben tilos minden olyan cselekmény, amely megváltoztatja a terület jellegét vagy ellentétes a tájvédelmi körzet védelmi céljával.
- 4 A felperes az LSG-rendelet ellen normakontroll-kérelemmel élt. Az első fokon eljáró bíróság a kérelmet mint elfogadhatatlant elutasította. A kérdést előterjesztő bíróság dönt a felülvizsgálati kérelemről.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések relevanciája

- 5 A nemzeti jog szerint a felperes felülvizsgálati kérelme elfogadhatatlan. A VwGO szerinti normakontroll-kérelem kapcsán hiányzik a keresetösségi jog, a felperes ugyanis nem hivatkozhat jogsértésre. Az UmwRG szerinti környezeti normakontroll-kérelem nem megengedett, mivel az LSG-rendelet nem minősül az UmwRG értelmében vett határozatnak. A rendelet elfogadása ugyanis a nemzeti jog szerint nem tartozott stratégiai környezeti vizsgálat vagy előzetes vizsgálat elvégzésére vonatkozó kötelezettség hatálya alá.
- 6 Az előterjesztett kérdések megválaszolása a felperes sikerét eredményezheti. Az első két kérdés célja, hogy hozzájáruljon annak tisztázásához, hogy az LSG-rendelet tekintetében fennállt-e stratégiai környezeti vizsgálat elvégzésére vonatkozó kötelezettség az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint. Ebben az esetben a jogorvoslat az UmwRG szerint elfogadható lenne. Amennyiben az LSG-rendelet elfogadása előtt szükséges lett volna az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti stratégiai környezeti vizsgálat, a felperes felülvizsgálati kérelme érdemben is eredményes lenne. Ebben az esetben a kérdést előterjesztő bíróságnak valószínűleg érvénytelenné kellene nyilvánítania az LSG-rendeletet amiatt, hogy elmulasztottak egy, a rendelet elfogadása során kötelező eljárási lépést.
- 7 Az SKV-irányelv 3. cikkének (4) bekezdését érintő harmadik kérdés szintén releváns. Amennyiben az LSG-rendelettel az SKV-irányelv 3. cikkének (4) bekezdése értelmében projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit határozzák meg, az alperesnek az LSG-rendeletet a nemzeti jog szerint előzetes vizsgálatnak és ezáltal az SKV-irányelv 3. cikkének (5) bekezdése értelmében vett eseti vizsgálatnak kellett volna alávetnie. Ebben az esetben a jogorvoslat az UmwRG megfelelő alkalmazásával elfogadható lenne. E jogorvoslat mindenesetre akkor lenne megalapozott, ha az előzetes vizsgálatnak stratégiai környezeti vizsgálat elvégzésére vonatkozó kötelezettséget kellett volna eredményeznie. Ebben az esetben az LSG-rendeletet érvénytelenné kellene nyilvánítani.
- 8 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a kérdések a konkrét ügyön túlmutató kiemelt jelentőséggel bírnak. A Németországi Szövetségi Köztársaságban a gyakorlat eddig abból indult ki, hogy a védett területek kijelölését, beleértve a 92/43/EGK irányelv szerinti különleges természetmegőrzési területek kijelölését, nem kell sem stratégiai környezeti vizsgálatnak, sem pedig megfelelő előzetes vizsgálatnak alávetni. Ilyen vizsgálatokat ennél fogva nem végeztek. Amennyiben a kérdéseknek az Európai Unió Bírósága általi megválaszolása stratégiai környezeti vizsgálatra vonatkozó uniós jogi kötelezettséget vagy legalábbis előzetes vizsgálatra vonatkozó nemzeti jogi kötelezettséget eredményez, valószínűleg a védett területekre vonatkozó nagyon sok olyan kijelölés eljárási hibában szenved, amelyre az SKV-irányelv átültetésére előírt 2004. július 21-i határidő lejártát követően került sor. Az ilyen

eljárási hiba a nemzeti jog alapján – főszabály szerint – a kijelöléshez szükséges rendelet érvénytelenségét eredményezi. Így a stratégiai környezeti vizsgálatra vagy előzetes vizsgálatra vonatkozó kötelezettség megállapítása jelentősen csökkentheti a Németországban elért természet- és tájvédelmi szintet (lásd még erről legutóbb: Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok A és társai [Aalteri és nevelei szélerőművek] ügyre vonatkozó indítványa, C-24/19, EU:C:2020:143).

Az első kérdésről

- 9 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak a tekintetben, hogy az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjából stratégiai környezeti vizsgálat elvégzésére vonatkozó kötelezettség következik-e egy tájvédelmi területről szóló rendelet elfogadása esetén.
- 10 Az SKV-irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerint az SKV-irányelv 4–9. cikkének megfelelő környezeti vizsgálatot kell végezni azokkal az SKV-irányelv 3. cikkének (2)–(4) bekezdésében említett tervekkel és programokkal kapcsolatban, amelyeknek valószínűleg jelentős környezeti hatásuk lesz. Az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint – a (3) bekezdésre is figyelemmel – környezeti vizsgálatot végeznek valamennyi olyan tervvel és programmal kapcsolatban, amely a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, energetika, ipar, közlekedés, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, távközlés, idegenforgalom, területrendezés, illetve földhasználat terén készül, és amely meghatározza a 85/337/EGK irányelv – jelenleg a 2011/92/EU irányelv (lásd a KHV-irányelv 14. cikkének (2) bekezdését) – I. és II. mellékletében felsorolt projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit.

Az SKV-irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett terv vagy program fennállása

- 11 A kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság ítélkezési gyakorlatának (2012. szeptember 11-i Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias és társai ítélet, C-43/10, EU:C:2012:560, 94. és azt követő pont; 2016. október 27-i D’Oultremont és társai ítélet, C-290/15, EU:C:2016:816, 52. pont; lásd továbbá: 2019. június 12-i CFE-ítélet, C-43/18, EU:C:2019:483, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2012. március 22-i Inter-Environnement Bruxelles és társai ítélet, C-567/10, EU:C:2012:159, 41. pont) alapulvételével abból indul ki, hogy az LSG-rendelet esetében az SKV-irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett tervről vagy programról van szó.

Projektek végrehajtására vonatkozó engedély kereteinek meghatározása

- 12 Az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja feltételezi, hogy a terv vagy program meghatározza a KHV-irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a „tervek és programok” fogalom valamennyi olyan aktusra vonatkozik,

amely – ellenőrzési szabályok és eljárások meghatározásával – kritériumok és módozatok jelentős összességét állapítja meg egy vagy több olyan projekt engedélyezése és megvalósítása tekintetében, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak a környezetre (2012. szeptember 11-i Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias és társai ítélet, C-43/10, EU:C:2012:560, 94. és azt követő pont; 2016. október 27-i D’Oultremont és társai ítélet, C-290/15, EU:C:2016:816, 52. pont; 2019. május 8-i Verdi Ambiente e Società [VAS] – Aps Onlus és társai ítélet, C-305/18, EU:C:2019:384, 50. pont; 2019. június 12-i CFE ítélet, C-43/18, EU:C:2019:483, 61. pont). A 2018. június 7-i Inter-Environnement Bruxelles és társai ítélet (C-671/16, EU:C:2018:403, 55. pont), valamint a 2018. június 7-i Thybaut és társai ítélet (C-160/17, EU:C:2018:401, 55. pont) szerint a „kritériumok és módozatok jelentős összessége” fogalmat minőségileg kell érteni. Ennek célja az SKV-irányelvben előírt kötelezettségek megkerüléséhez vezető lehetséges stratégiák megelőzése, amelyek az intézkedések feldarabolásában testesülhetnek meg, ily módon csökkentve ezen irányelv hatékony érvényesülését (továbbá: 2019. május 8-i Verdi Ambiente e Società [VAS] – Aps Onlus és társai ítélet, C-305/18, EU:C:2019:384, 51. pont).

- 13 Annak megállapításához, hogy valamely terv, illetve program meghatározza-e a KHV-irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit, meg kell vizsgálni e terv, illetve program tartalmát és célját, figyelembe véve a projektek környezeti vizsgálatának az említett irányelv által előírt mértékét (a Bíróság 2010. június 17-i Terre wallone és Inter-Environnement Wallonie ítélete, C-105/09 és 110/09, EU:C:2010:355, 45. pont).
- 14 Ennek alapján a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak a tekintetben, hogy az LSG-rendelet az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett keretet határoz-e meg.
- 15 Kétségtelen, hogy e rendelet számos általános tilalmat és engedélyezési kötelezettséget ír elő sok projekt és használat tekintetében. Így az LSG-rendelet 4. §-a szerint a tájvédelmi körzetben tilos valamennyi olyan cselekmény, amely a terület jellegét megváltoztatja vagy ellenétes a tájvédelmi körzet védelmi céljával. Az LSG-rendelet 5. §-ának (1) és (2) bekezdése az LSG-rendelet 4. §-a szerint tiltott különböző intézkedések tekintetében biztosítja az engedély útján történő jóváhagyás lehetőségét. Végül az LSG-rendelet 6. §-a kivételeket ír elő a rendeletben foglalt korlátozások alól, az LSG-rendelet 7. §-a pedig biztosítja a mentesülések lehetőségét.
- 16 Kérdéses azonban, hogy ez elegendő-e az irányelv értelmében vett keret-meghatározás megállapításához. Az SKV-irányelv 3. cikkének rendszere szerint a KHV-irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek végrehajtására vonatkozó jövőbeli engedélyek keretei meghatározásának és az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában megjelölt területek egyikéhez való hozzárendelés tényállási feltételei az SKV-irányelv 3. cikke (4) bekezdésének hatálya alá tartozó tervektől és programoktól való elhatárolás céljára szolgálnak.

Az ilyen elhatárolás azért szükséges, mert a rendelkezéseknek különböző jogkövetkezményeik vannak. Az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozó tervek és programok esetében mindig el kell végezni a stratégiai környezeti vizsgálatot. Ezzel szemben az SKV-irányelv 3. cikke (4) bekezdésének hatálya alá tartozó terveket és programokat csak akkor kell stratégiai környezeti vizsgálatnak alávetni, ha a tagállamok az SKV-irányelv 3. cikkének (5) bekezdése szerint meghatározták, hogy azok valószínűleg jelentős hatással lesznek a környezetre; egyébként nincs szükség környezeti vizsgálatra (lásd az SKV-irányelv (11) preambulumbekendését is).

17 Ennélfogva az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett keret-meghatározásnak a kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint a KHV-irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektekre való konkrét irányultsággal, illetve az e projektekkel fennálló különös kapcsolattal kell rendelkeznie. A terveknek és programoknak meg kell határozniuk az olyan projektek végrehajtása későbbi engedélyének referencia- és szabályozási keretét, amelyek az irányelvet elfogadó jogalkotó értelmezése szerint általában jelentős hatással vannak a környezetre, és amelyeknek a környezeti hatásait ezért már egy olyan, magasabb szinten kell vizsgálni, amely egy konkrét terv engedélyezése felett áll, és azt megelőzi (lásd: Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok A és társai [Aalteri és nevelei szélérőművek] ügyre vonatkozó indítványa, C-24/19, EU:C:2020:143, 33., 35. és 74. pont). Az ilyen értelemben vett projektek végrehajtására vonatkozó engedély referencia-, illetve szabályozási keretét a Bíróság például arra az esetre állapította meg, amikor a terv műszaki előírásokra, üzemeltetési módozatokra, a zajszinttel kapcsolatos előírásokra, stb. vonatkozik, és ezáltal meghatározza az érintett területre alkalmazandó feltételeket, amelyek mellett konkrét projektek engedélyezhetők (lásd: 2016. október 27-i D’Oultremont és társai ítélet, C-290/15, EU:C:2016:816, 50. pont). Ezt az ítélkezési gyakorlatot követi Sánchez-Bordona főtanácsnok az A és társai (Aalteri és nevelei szélérőművek) ügyre vonatkozó indítványában (C-24/19, EU:C:2020:143, 93. pont), és hangsúlyozza, hogy az abban az ügyben vitatott flamand szabályozás részletesen szabályoz olyan érzékeny kérdésekkel kapcsolatos előírásokat, mint a szélérőművek által kibocsátott zaj, az általuk keltett árnyék, a velük összefüggő biztonság és azok jellege. E körülmények alapján a kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint nem lehet elegendő, ha egy terv vagy program – például a széles alkalmazási köre alapján – (véletlenül) „a 2011/92/EU irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektekre” is kiterjed anélkül, hogy e projekteket önmagukban figyelembe vennék, vagy azok engedélyezését célzottan szabályoznák.

18 Amennyiben a projekttel fennálló kapcsolat szükséges, az LSG-rendelet nem határozza meg a KHV-irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek végrehajtására vonatkozó jövőbeli engedély kereteit. Ez már az LSG-rendelet védelmi céljából következik. E rendelet egyébként sem tartalmaz a KHV-irányelv I. és II. melléklete értelmében vett projektek engedélyezésére vonatkozó különös szabályokat. A tájvédelmi körzetre vonatkozó ilyen rendelet nem a projektek engedélyezését szabályozza, hanem elsősorban a projektek megakadályozását

vagy legalábbis a projekteknek a természetvédelemnek megfelelő kialakítását szolgálja.

A második kérdésről

- 19 A második kérdés az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában foglalt azon további feltételre vonatkozik, amely szerint a terveknek és programoknak a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, energetika, ipar, közlekedés, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, távközlés, idegenforgalom, területrendezés, illetve földhasználat terén kell készülniük. A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak a tekintetben, hogy a jelen ügyben erről van-e szó, mivel az LSG-rendelet a természetvédelem és a tájvédelem területén és ezáltal éppen nem a fent említett területek egyikén készült.
- 20 Az SKV-irányelv (10) preambulumbekkezdéséből kiindulva az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában foglalt terület-hozzárendelés azt feltételezi, hogy az említett területeken jellemzően jelentős környezeti hatásokról van szó, és a terveket ennél fogva főszabály szerint stratégiai környezeti vizsgálatnak kell alávetni. Ez azt feltételezi, hogy a terv vagy program egyértelműen hozzárendelhető a megfelelő területhez. Ezt az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja azáltal juttatja kifejezésre, hogy a tervnek vagy a programnak e területen kell „készülnie”, ezeket tehát célzottan és célirányosan e területre vonatkozóan kell készíteni. Az SKV-irányelv 5. cikke megerősíti e megállapítást. Eszerint a környezeti jelentésben figyelembe veszik, azonosítják, leírják és értékelik többek között a terv vagy program megvalósításának valószínűsíthető jelentős környezeti hatásait, valamint az észszerű alternatívákat ((1) bekezdés), továbbá közlik a tervnek vagy programnak a döntéshozatali folyamatban elfoglalt helyére vonatkozó információkat ((2) bekezdés). E követelmények az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában megjelölt területeken készült tervekhez és programokhoz vannak igazítva, nem illeszkednek azonban egy a természetvédelmet és a tájvédelmet szolgáló rendelethez. E körülmények alapján logikus, hogy az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában nem említik a természetvédelem és a tájvédelem területét.
- 21 A Bíróság ítélkezési gyakorlatában az egy bizonyos területen történő „készüléssel” kapcsolatos feltételre eddig csak kevés figyelem irányult (például a 2019. június 12-i CFE-ítélet, C-43/18, EU:C:2019:483, 61. és azt követő pont; lásd továbbá a területrendezés és a földhasználat területére vonatkozóan: 2018. június 7-i Inter-Environnement Bruxelles és társai ítélet, C-671/16, EU:C:2018:403, 43. és azt követő pont). E körülmények alapján a kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint annak Bíróság általi tisztázása szükséges, hogy a „készülés” az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában megjelölt területek egyikére való célzott és célirányos orientációt feltételez-e, vagy elegendő, ha a tervek és programok ténylegesen hatással vannak a megjelölt területekre (a jelen ügyben a mezőgazdaságra, az erdőgazdálkodásra és a földhasználatra), jóllehet azok egy másik, az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdése

a) pontjának hatálya alá nem tartozó területen (a jelen ügyben a természet- és tájvédelem területén) készültek. A kérdés tisztázása különös jelentőséggel bír, mivel az egy bizonyos területen való „készülés” határolja el egymástól az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett terveket és programokat az SKV-irányelv 3. cikkének (4) bekezdése szerinti tervektől és programoktól.

A harmadik kérdésről

- 22 A harmadik kérdés az SKV-irányelv 3. cikke (4) bekezdésének értelmezését érinti. E kérdés csak akkor merül fel, ha az Európai Unió Bírósága szükségesnek tartja a KHV-irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektekkel fennálló konkrét kapcsolatot (első kérdés), vagy megállapítja az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában megjelölt területek egyikén való célzott és célirányos készülés szükségességét (második kérdés). Ebben az esetben ugyanis abból kellene kiindulni, hogy az LSG-rendeletet nem kellett volna az SKV-rendelet 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint stratégiai környezeti vizsgálatnak alávetni.
- 23 Az SKV-irányelv 3. cikkének (4) bekezdése szerint – az SKV-irányelv 3. cikkének (5) bekezdésével összhangban – a tagállamok határozzák meg, hogy az SKV-irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében említettekén kívül azoknak az egyéb terveknek vagy programoknak, amelyek meghatározzák a projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit, valószínűleg van-e jelentős környezeti hatása. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az SKV-irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében foglalt „keret-meghatározás” tényállási elemet ugyanúgy kell értelmezni, mint az SKV-irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában használt ilyen tényállás elemet (lásd: a Bíróság 2019. június 12-i CFE-ítélete, C-43/18, EU:C:2019:483, 60. pont). Ezáltal az első kérdéssel felvetett kérdések az SKV-irányelv 3. cikkének (4) bekezdése esetében is felmerülnek. A fenti fejtegetéseknek megfelelően ennél fogva e tekintetben is meg kell követelni a terveknek és programoknak azon „projektekkel” fennálló konkrét kapcsolatát, amelynek kereteit meghatározzák. Ilyen kapcsolat nélkül ugyanis – azon tervek vagy programok kivételével, amelyek csak nem engedélyköteles projektekre vonatkozó előírásokat tartalmaznak (2019. június 12-i CFE ítélet, C-43/18, EU:C:2019:483, 65. pont) – végső soron nem lennének olyan tervek vagy programok, amelyek nem tartoznának az SKV-irányelv hatálya alá. Ez ellentétes lenne az SKV-irányelv (11) preambulumbekkezdésével.
- 24 A harmadik kérdéssel ennél fogva azt kell tisztázni, hogy milyen konkrétan kell lennie a tervek és programok azon „projektekkel” fennálló kapcsolatának, amelynek a kereteit meghatározzák.